

TANULÁS MINDEN SZINTEN

Irány Digitália!

Digitális módszertani ötletek a 21. századi oktatás szolgálatában

Gombamód szaporodnak a digitális oktatási konferenciák, meetup-ok, rendezvények. Egyre többen beszélnek a digitális oktatás és a digitális pedagógiai kultúra kihívásairól, és az érintettek többsége ma már nemcsak ismeri a 21. századi pedagógiai paradigmákat, hanem közülük – pedagógusok, felsőoktatásban dolgozó oktatók – sokan sikeresen alkalmazzák ezeket a technikákat, közös élményeket szerezve tanároknak, tanulóknak és szülőknek egyaránt.

A Tempus Közalapítvány közel 10 éve foglalkozik a pedagógusok kompetenciafejlesztésével az **Alma a fán műhelysorozatok** szervezésével, részben a hazai kezdeményezések, részben az európai szakpolitika trendjeinek megfelelően. Habár a rivaldafény a közelmúltban lekerült a digitális pedagógia, a digitális kompetenciafejlesztés témaköréről, az európai versenyképességről szóló közép- és hosszútávú stratégiai dokumentumok európai és hazai szinten egyaránt nagymértékben befolyásolják a szakpolitika-alkotókat, döntéshozókat és természetesen a gyakorlati szereplőket is.

A kreativitás és az innováció, ami a fenntartható gazdasági fejlődés megteremtésének egyik fő hajtóereje, kulcsfontosságú ahhoz, hogy Európa nemzetközi szinten versenyképes legyen. Az egyik legfontosabb kihívás pedig annak előmozdítása, hogy valamennyi európai polgár meg tudjon szerezni olyan transzverzális kulcskompetenciákat, mint a digitális kompetencia, a tanulás tanulása, a kezdeményezőképeség, a vállalkozói készségek vagy a kulturális tudatosság (Oktatás és képzés 2020 stratégiai keretrendszer).

A hazai oktatáspolitikai környezet ugyancsak több mint egy évtizede foglalkozik aktívan a kérdéssel. Az elmúlt 10 év drámai változásokat hozott mind az eszközök, mind a módszerek és pedagógiai eljárások terén. A nemrégiben megjelent Digitális Oktatási Stratégia Európában is progresszívnek tekinthető horizontot vetít a pedagógusok és az iskolák számára. A Tempus Közalapítvány a 2000-es évek végétől folyamatosan azon dolgozik, hogy a dinamikusan változó környezetben is stabil, a pedagógusok számára hiteles forrást nyújtó platformokat működtessen. Ezért jött létre a folyamatosan bővülő Digitális Módszertár és a már hagyománnyá vált Digitális Pedagógus Konferencia is. A digitális kompetenciafejlesztés területén szerzett sokéves tapasztalatok pedig ebben az évben egy önálló képzésben (**Alma a fán – Digitális pedagógus**) kamatoznak tovább.

digitális
módszertár

közel 300 böngészhető ötlet

közel 200 pedagógustól

kreatív IKT-használat

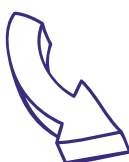
inspiráló módszertani anyagok

bevált és átvehető jó gyakorlatok

Díjazzuk a legjobbakat!

A Digitális Módszertár alapításától fogva arra hivatott, hogy az IKT-eszközöket és digitális pedagógiai módszereket kreatív és innovatív módon használó pedagógusok ötlettára legyen. A Módszertárban közel 300, szakmailag lektorált módszertani ötlet található, melyek mindegyike adaptálható. Mi sem bizonyítja jobban a digitális pedagógiai módszerek terjedését, mint hogy a Módszertár bővítésére kiírt idei felhívásra rekordszámú, 72 ötlet érkezett be. A szakmai bírálatot követően összesen 9 Digitális Pedagógus Díj került átadásra a 2017. november 18-án az Osztályfőnökök Országos Szakmai Egyesülete (OFOE) az ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kara és a Tempus Közalapítvány által megrendezett Digitális Konferencián.

2017-ben Digitális Pedagógus Díjjal elismert pedagógusok és ötleteik

Csikó Szilvia: Szerethető múzeumok és interaktív kiállítások - Tartalomba ágyazott komplex kompetenciafejlesztés és új tanulási környezet AR tartalmak (kiterjesztett valóság) és a tükrözött osztályterem felhasználásával

Gergelyi Katalin: Nyomozz és írd! és az Érettségi videók

Henzel György: Felkészülni! Vigyázz! MARS! (A Virtuális világból a kódolás és programozás segítségével a Kiterjesztett valóságon át a valós világba)

Guba András: Vízben az erő! - Vízgazdálkodás, árvízvédelem, vízenergia-hasznosítás

Tusorné Fekete Éva: Inter-Aktívan! Tanulás másként - interaktív tananyag-feldolgozás és készítés természetismeret órákon

Vit Olivér, Biczó Márk, Solymosiné Bakcsi Vera: E.N.G.L.I.S.H. : ENGLISH FOR NET, GRAMMAR, LANGUAGE, INFORMATICS, SOFTWARE AND HARDWARE

Éder Márta: Időutazás Süssivel és barátaival és a FarsanGO(O)lás

Oklevéllel elismert pedagógusok és ötleteik:

Dénesné Szak Andrea: A ludas köztünk van - digitális oknyomozó projekt

Fegyverneki Gergő: Ez nem felesleges dráma! A Bánk bán értelmezésétől az IKT-eszközökkel támogatott közös tudásépítésig

Vizi Bernadett: Dráma és színház digitálisan

Vit Olivér: PORTÁL A MÚLTBA

Kasné Havas Erika: Hogyan tovább az iskolakapun innen és túl? Avagy együttműködés online és offline a DST módszerének integrálása környezettudatosság témakörében az angolnyelv-órákon

Bosányi Éva: A sirály a király IKT-s feldolgozása

KERESSÉK MÓDSZERTANI ÖTLETEIKET A DIGITALISMOSZERTAR.TKA.HU OLDALON!

Digitális módszertani ötletek a kollaboratív tanulás szolgálatában

A Tempus Közalapítvány által vezetett EFFeCT projektkonzorcium egy európai szintű, a tanárok kollaboratív tanulását elősegítő Módszertani Keretrendszer kidolgozására vállalkozott. Ennek célja egy szakmai és módszertani útmutató létrehozása, amely támogatja a tanárok, tanári közösségek és egyéb oktatási szereplők szakmai együttműködését, egymástól való és együtt tanulását, vagyis a kollaboratív tanulást. A végleges keretrendszer útmutatóként szolgálhat pedagógusok, tanárképzők, iskolavezetők, oktatásügyi döntéshozók és fejlesztők számára a szakmai fejlesztési folyamatok megtervezésében, emellett egy **gyakorlati módszertár** is tartalmaz majd, amely ötletekkel, módszertani eszközökkel és egyéb információforrásokkal kíván gyakorlati segítséget nyújtani a kollaboratív tanulás támogatásában.

A pedagógusok számára is elengedhetetlen a folyamatos szakmai fejlődés, amely sokféle módon történhet. Tipikus, hogy egy tanár egyéni tanulási célt tűz ki maga elé, amelynek eléréséhez nem feltétlenül szükséges másokkal kooperálnia (pl. megtanul egy új online tanulás-szervező alkalmazást, bővíti a szaktárgyi ismereteit, stb.). Iskolán belül jellemző a tanárok közti kooperatív tevékenység, ami elengedhetetlen a közös iskolai feladatok megoldásához, de nem feltétlenül jelent kifejezett szakmai megújulást (pl. munkaközösségen belül tantárgyi tematikák kidolgozása). Ezzel szemben **a tanárok kollaboratív tanulása egy tanári közösség együttes szakmai fejlődési folyamatát jelenti**, mely a résztvevők tanulási célú interakcióján alapul. Olyan strukturált folyamatot kell elképzelni, amelyben a tanárok együtt dolgoznak és akarnak megoldani egy vagy több gyakorlatban felmerült szakmai problémát, közösen vagy külső támogatással meghatározzák ennek kereteit és az összetartó motivációs erőt az önreflektív folyamat során.

A kollaboratív tanulási keretrendszer és a kapcsolódó gyakorlati módszertár tesztelésére egy pilot folyamat indult el 3 partnerországban, Magyarországon, Lettországon és Csehországban. A pilot folyamat során különböző témákban, különböző célcsoportokban igyekeztünk tesztelni a módszertani keretrendszert a nemzeti sajátosságoknak megfelelően. A pilot folyamat egy éven át, 2016 őszétől 2017 őszéig tartott. A Tempus Közalapítvány által szervezett pilot **a kollaboratív tanulást a digitális pedagógiai módszerek és az IKT-eszközök kreatív felhasználása** témájába ágyazva támogatta.

TOVÁBBI GYAKORLATI ÚTMUTATÓKAT AZ EFFECT.TKA.HU WEBOLDALON TALÁLHATNAK!

Az alábbiakban bemutatunk néhány gyakorlatot, amelyeket a fenti pilot folyamat keretében próbáltunk ki, és amelyekkel a digitális pedagógiai módszerek alkalmazásában fejlődni kívánó tanári közösség kollaboratív tanulását is támogatni szerettük volna. Az itt leírt gyakorlatok ebben a formában tanároknak, facilitátoroknak nyújthatnak támogatást az IKT-eszközök kreatív alkalmazása és a kooperatív tanulási módszerek ötvö-zése terén. A 2018 tavaszán elérhetővé váló online keretrendszer és gyakorlati módszertár ezeket is felhasználva összegzi majd a pedagógusok kollaboratív tanulását támogató legjobb gyakorlatokat.

Visszapillantó

A gyakorlat leírása:

Amikor eltelik egy év, visszapillantunk rá, hogy mi történt velünk: a gyakorlat segít tükröt tartani legfrissebb emlékeinknek. A résztvevők visszatekintenek egy adott időszakra, évre vagy iskolai tanévre, és kiemelnek bizonyos kérdések segítségével pillanatokot, sikereket, élményeket, kihívásokat, és megosztják a közösséggel egy online kollaborációs eszköz segítségével (például Padleten).

Az online faliújságon már szerepelnek az alábbi kérdéskártyák:

- Az év legjobb pillanata
- Egy értékes ember, akivel idén ismerkedtél meg
- Az év kihívása
- A legjobb tanács, amit ebben az évben kaptál
- Az év legnagyobb sikere
- Az év legnagyobb tanulsága
- A legjobb dolog az évben, amit valaki másért tettél

A résztvevők saját bejegyzéseket készítenek minden kérdéskártya oszlopába. Szöveges posztokat, fényképeket, videókat is elhelyezhetnek a felületen, olvashatják, megnézhetik egymás válaszait, és kommentelhetik ezeket. A játékot érdemes addig játszani, amíg marad emlékeznivaló, megosztanivaló. A gyakorlatvezetők segítségével azonosíthatnak hasonlóságokat és különbségeket az egyes kérdéskártyákra adott válaszok között, és reflektálhatnak ezekre.

A gyakorlat célja:

Egy fordulópontra – év vége/tanév vége – alkalmával reflektálni bizonyos eseményekre, a szakmai és személyes készségek fejlődését figyelemmel követni és fókuszba állítani a kollégák körében, annak érdekében, hogy társas támogatást, elismerést és bizalmat kapjanak a résztvevők.

A kollaboratív tanulást támogató módszertani elemek leírása

A gyakorlat során a résztvevők egyéni és egy közösség részei egyszerre, saját élményeiket, tapasztalataikat át tudják adni másoknak, és meríteni tudnak másokéiból, ami segíthet megérteni nem csak a kollégákat, de akár saját maguk érzéseit, tapasztalásait is más megvilágításba tudja helyezni.

A gyakorlat végrehajtásához javasolt digitális eszközök, digitális pedagógiai módszerek

Szükséges internetkapcsolat, minden résztvevő számára saját számítógép/laptop az együttműködéshez, illetve egy kollaborációs tér, pl. a padlet.com.

10 tipp...

A gyakorlat leírása:

A gyakorlat során a facilitátorok 5 db tematikus asztalt alakítanak ki. Az 5 db tematikus asztal neve:

1. 10 tipp a tanulói együttműködés ösztönzésére
2. 10 tipp az IKT hatékony osztálytermi alkalmazására
3. 10 tipp a tantestületen belüli tudásmegosztás elősegítésére
4. 10 tipp a tanulók aktivizálására a tanórán
5. 10 tipp tananyagkészítő tanároknak

Minden asztalnak van egy asztalfőnöke, aki ösztönzi a lista készítését. A résztvevőket a trénerek 10 percenként forgószínpadszerűen mozgatják az asztalok között, kivéve az asztalfőnököt, aki az érkező kollégáknak segít az állomáson a tipplista feldolgozásában. Az egyes asztaloknál a pedagógusok az adott témával kapcsolatban osztják meg az élményeiket, elsősorban az ott található anyag, tipplista alapján. Az egyes csoportok kiegészíthetik, árnyalhatják, folytathatják az asztalon szereplő listát.

A gyakorlat célja:

Összegezni a csoport tudását bizonyos témákban, ösztönözni a tudásmegosztást, lehetőségeket bemutatni a mindennapi gyakorlatra nézve és kijelölni valamilyen utat a szakmai fejlődésben és a közös alapelvek elfogadásában.

A kollaboratív tanulást támogató módszertani elemek leírása

A gyakorlat során a résztvevők megtapasztalhatják, hogy a napi rutinton és a kötelező feladatok ellátásán túl hasznos csapatszinten több időt fordítani megbeszélésre, tervezésre.

A gyakorlat végrehajtásához javasolt digitális eszközök, digitális pedagógiai módszerek

A plakát készítéséhez laptop/asztali számítógép szükséges. A plakátot wordben, power pointban vagy vektorgrafikus programban (pl. Inkscape), illetve online alkalmazásban (pl. Canvas.com) is elkészíthető. A közösségi képgyűjteményben való megosztáshoz javasolt a Pinterest.com oldala. A lista készítéséhez egyszerű szövegszerkesztő, jegyzetkönyv, telefonos jegyzetalkalmazás is elegendő, a lista igényes grafikai megjelenítéséhez lehet biztosítani sablont vagy idő, rátermettség és lelkesedés függvényében rábízni a résztvevők kreativitására a vizuális megjelenítést.